

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 668/2013-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a zo sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť MUDr. I. L., B., zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s. r. o., Lombardíniho 22B, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Romana Heinricha, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 97/2000 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. I. L., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 97/2000 porušené boli.

2. MUDr. I. L., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. MUDr. I. L., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Romana Heinricha do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 668/2013-12 zo 6. novembra 2013 prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť MUDr. I. L., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 97/2000 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 10. marca 2000 okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 41 500 Sk z titulu náhrady škody za poškodenú batožinu.

Sťažovateľ uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.

Sťažovateľ v nadväznosti na to navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 6 500 € a úhrady trov konania.

3. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3948/2013 (doručeným ústavnému súdu 4. februára 2014), v ktorom súhlasil s upustením od ústneho pojednávania a zároveň poukázal na to, že spis sa opakovane nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) a Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), čo sa podpísalo na celkovej dĺžke napadnutého konania. Aj v súčasnosti sa vec nachádza na odvolacom súde.

Ústavný súd si nevyžiadal spis z krajského súdu, pretože dospel k záveru, že pre rozhodnutie vo veci samej postačujú vyjadrenia účastníkov, ktoré sa takmer zhodujú.

Vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania ústavný súd nepovažoval za významné skúmať priebeh jednotlivých procesných úkonov zo strany účastníkov konania a okresného súdu.

Dňa 9. septembra 2013 okresný súd zaviazal odporcu na úhradu sumy 516,40 € s príslušenstvom a o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal. Proti rozhodnutiu okresného súdu bolo 29. októbra 2013 podané odvolanie odporcu.

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

6. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

7. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy z titulu náhrady škody za poškodenú batožinu, pričom posudzovaná vec nevykazuje znaky mimoriadnej skutkovej a právnej náročnosti. V konečnom dôsledku ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoukázala na skutočnosť, že by predmetná vec vykazovala znaky zložitosti. Ústavný súd však zároveň pripomína, že celková dĺžka konania 13 a pol roka – v čase podania sťažnosti podľa čl. 127 ústavy – by aj pri zohľadnení prípadnej skutkovej a právnej náročnosti bola ústavne neakceptovateľná.

8. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že na ťarchu sťažovateľa možno pripočítať jeho ospravedlnenú neúčast' na pojednávaní 29. apríla 2013 a ním vznesenú námietku zaujatosti zákonnej sudkyne z 19. septembra 2006, konanie o ktorej bolo z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku zastavené. Podľa názoru ústavného súdu však tieto skutočnosti nemajú v kontexte celkovej dĺžky konania zásadný význam. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti nenamietala, že sťažovateľ by sa podieľal na celkovej dĺžke napadnutého konania.

9. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní a konštatuje, že vzhľadom na celkovú dĺžku konania (v čase podania sťažnosti podľa čl. 127 ústavy 13 a pol roka) nepovažoval za potrebné poukazať na jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, keďže už len samotná celková dĺžka konania je z ústavného hľadiska neakceptovateľná.

Ústavný súd však považuje za potrebné poukazať na nesústredenú činnosť okresného súdu, keď jeho rozsudky z 5. septembra 2002 a 29. mája 2007 sťažovateľ úspešne napadol odvolaním na krajskom súde.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že dobu, resp. obdobia, počas ktorých sa spis nachádzal na odvolacom či dovolacom súde z titulu konania o opravných prostriedkoch, nemožno pripočítat' na ťarchu okresného súdu, ktorý v tomto čase objektívne nemohol ovplyvniť priebeh ani plynulosť napadnutého konania. Celkovo ide v danej veci o obdobie v trvaní 51 mesiacov.

10. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

11. Z dôvodu, že vo veci už okresný súd rozhodol, ústavný súd neprikazoval okresnému súdu podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, aby v označenej veci konal bez zbytočných priet'ahov.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

13. Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 500 €, priznanie ktorého odôvodnil stavom pretrvávajúcej právnej neistoty, negatívnym dopadom na jeho súkromné vzťahy a dlhým čakaním na spravodlivé rozhodnutie vo veci, ktorej *„skutkový základ spočíva v poškodení jedného kufra počas jedného letu“*.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, najmä na to, čo bolo predmetom konania.

S prihliadnutím na dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 11 C 97/2000, berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci (najmä hodnotu sporu – cca 1500 €), ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

15. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Romanom Heinrichom. Advokát vykonal dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie). Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu, ktorý je 781 €, t. j. 130,16 €, a režijný paušál 7,81 €, teda spolu 137,97 €. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje sumu 275,94 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 331,13 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

16. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2014